

**SLUTTEST
I
ALMEN
SPROGFORSTÅELSE**

FREDERIKSSUND GYMNASIUM

1. NOVEMBER 2023

Kl. 12:00 – 14:00

Latindelen

Navn: _____

Klasse: _____

SKEMA OVER SUBSTANTIVERNES BØJNING

		1. deklination	2. deklination		3. deklination		4. deklination	5. deklination
		a-stammer f.	o-stammer m. n.		konsonant-stammer m./f. n.		u-stammer m./f.	e-stammer m./f.
Singularis	Nominativ	femina	campus	donum	labor	nomen	fructus	res
	Akkusativ	feminam	campum	donum	laborem	nomen	fructum	rem
	Genitiv	feminae	campi	doni	laboris	nominis	fructus	rei
	Dativ	feminae	campo	dono	labori	nomini	fructui	rei
	Ablativ	femina	campo	dono	labore	nomine	fructu	re
Pluralis	Nominativ	feminae	campi	dona	labores	nomina	fructus	res
	Akkusativ	feminas	campos	dona	labores	nomina	fructus	res
	Genitiv	feminarum	camporum	donorum	laborum	nominum	fructuum	rerum
	Dativ	feminis	campis	donis	laboribus	nominibus	fructibus	rebus
	Ablativ	feminis	campis	donis	laboribus	nominibus	fructibus	rebus

C. Brug af kasus (7 point)

Besvar følgende spørgsmål.

1. Hvilke 2 led kan stå i nominativ?
2. Hvilket led kan stå i dativ?
3. Hvilken kasus bruges til subjektspredikat?
4. Hvilken kasus står det direkte objekt i?
5. Hvilke 2 kasus bruges til adverbialled?

D. Sætningsanalyse 1 (4 point)

Besvar følgende spørgsmål. Brug evt. gloselisten på sidste side.

1. Hvilket sætningsled er *servus* i sætningen *servus in agro laborat*?
2. Hvilket sætningsled er *rectori* i sætningen *Discipuli rectori gratias agunt*?
3. Hvilket sætningsled er *De re publica* i sætningen *Marcus de re publica librum scribit*?
4. Hvilket sætningsled er *servus* i sætningen *Davus servus est*?

E. Sætningsanalyse 2 (21 point)

Analyser de latinske sætninger. De danske sætninger er kun til hjælp og betyder det samme som de latinske.

Gladiatoren hedder Celadus

Gladiator est Celadus

I dag kæmper han i den store arena

Hodie in arena magna pugnat

hvor han dræber en løve med sværdet

ubi leonem cum gladio occidit

De begejstrede tilskuere klapper og råber

Spectatores concitati plaudunt et clamant

og kejseren tilbyder Celadus en gave

et Caesar Celado donum offert

F. Sætningsanalyse 3 (19 point)

Analysér følgende sætninger. Historien er en fortsættelse fra sidste opgave. Brug evt. gloselisten på sidste side.

1.

Celadus	Caesari	gratias	agit

2.

Domi	Celadus	et	amici sui	diem bonum	celebrant

3.

Laeti	sunt	et	nimum	vinum	bibunt

4.

Die postero	vomitant	et	dormiunt

G. Oversættelse (18 point)

Oversæt de latinske sætninger til dansk. Brug analysen fra opgave F og gloselisten på sidste side.

1. *Celadus Caesari gratias agit.* _____

_____

2. *Domi Celadus et amici sui diem bonum celebrant.* _____

_____

3. *Laeti sunt et nimum vinum bibunt.* _____

_____

H. Præfikser (4 point)

Tilføj et præfiks på ordet til højre, så det kommer til at betyde det samme som ordet til venstre.

Gentagelse _____petition

I stykker _____fekt

Tiltrækkende _____traktiv

Udelukke _____kludere

I. Romertal (6 point)

1. Omskriv følgende romertal til almindelige tal:

a. IV _____

b. XVI _____

c. CCLII _____

2. Omskriv følgende tal til romertal:

d. 7 _____

e. 25 _____

f. 2023 _____

J. Bonusspørgsmål (3 point)

Sæt kryds ved det rigtige svar.

1. Hvilket et af disse tre sprog tilhører den romanske sprogfamilie?

- Tysk
- Græsk
- Spansk

2. Hvilken en af disse tre danske forfattere skrev IKKE på latin?

- Niels Steensen
- Helle Helle
- Ludvig Holberg

3. Roms første kejser hed ...

- Julius Caesar.
- Romulus.
- Augustus.

Gloser til - næsten alle - ord i prøven

<i>Ager</i> , m2: mark	<i>Legere</i> , vb3: læse
<i>Agere</i> , vb3: give, yde	<i>Leo</i> , m3: løve
<i>Agnus</i> , m2: lam	<i>Liber</i> , m2: bog
<i>Amicus</i> , m2: ven	<i>Lupus</i> , m2: ulv
<i>Arena</i> , f1; arena, kamplads	<i>Magnus</i> , adj 1./2. dekl.: stor
<i>Bibere</i> , vb3: drikke	<i>Marcus</i> , m2: Marcus
<i>Bonus</i> , adj. 1/2 dekl.: god	<i>Mater</i> , f3: mor
<i>Caesar</i> , m3: kejser	<i>Maximus</i> , adj. 1./2. dekl.: Størst, meget stor
<i>Celadus</i> , m2: Celadus	<i>Necare</i> , vb 1: dræbe
<i>Celebrare</i> , vb 1: fejre	<i>Nimius</i> , adj: for meget
<i>Celeriter</i> , adv: hurtigt	<i>Nos</i> , personligt pronomen: vi, os
<i>Cerevisia</i> , f1: øl	<i>Occidere</i> , vb3: dræbe
<i>Clamare</i> , vb1: råbe	<i>Offerre</i> , vb3: give, tilbyde
<i>Concitatus</i> , adj, 1./2. dekl.: begejstret	<i>Plaudere</i> , vb3: klappe
<i>Cum</i> , præposition med ablativ: med	<i>Posterus</i> , adj: 1./2. dekl. efterfølgende, følgende
<i>Currere</i> , vb3: løbe	<i>Puella</i> , f1: pige
<i>Davus</i> , m2: Davus	<i>Pugnare</i> , vb 1: kæmpe, slås
<i>De</i> , præp. med ablativ: om	<i>Rector</i> , m3: rektor
<i>Dies</i> , m5: dag	<i>Res</i> (f5) <i>publica</i> (adj 1./2.): den fælles sag, samfundet, republikken
<i>Discipulus</i> , m2: elev	<i>Res</i> , f5: ting, sag
<i>Diu</i> , adv: hele dagen	<i>Scribere</i> , vb3: skrive
<i>Domi</i> , adv: hjemme	<i>Sedere</i> , vb 2: sidde
<i>Donum</i> , n2: gave	<i>Servus</i> , m2: slave
<i>Dormire</i> , vb4: sove	<i>Spectator</i> , m3: tilskuer
<i>Et</i> , konjunktion: og	<i>Suus</i> , possessivt pronomen: sin
<i>Felix</i> , adj: lykkelig, god	<i>Theatrum</i> , n2: teater
<i>Fortis</i> , adj, 3. dekl: stærk, tapper	<i>Tu</i> , personligt pronomen: du
<i>Fructus</i> , m4: frugt, udbytte	<i>Ubi</i> , konjunktion: hvor
<i>Gladiator</i> , m3: gladiator	<i>Vinum</i> , n2; vin
<i>Gladius</i> , m2: sværd	<i>Vir</i> , m2: mand
<i>Gratiae</i> , f1 pluralis: tak	<i>Vomitare</i> , vb 1: kaste op
<i>Gratias agere</i> : at takke, sige tak	<i>Vos</i> , personligt pronomen: I, jer
<i>Hodie</i> , adv: i dag	
<i>In</i> , præp med ablativ: i, på	
<i>Industrius</i> , adj: flittig	
<i>Laborare</i> , vb 1: arbejde	
<i>Laetus</i> , adj 1./2. dekl: glad	

SLUTTEST

ALMEN

SPROGFORSTÅELSE

FREDERIKSSUND GYMNASIUM

1. NOVEMBER 2023

Kl. 12.00-14.00

Almendelen

Navn: _____

Hold: _____

1: Latinske betegnelser

Forbind de grammatiske begreber i venstre kolonne med de korrekte definitioner i højre kolonne. Skriv dit svar nedenfor.

1. Verbum	a. Ord, der angiver, om substantivet er bestemt eller ubestemt
2. Adjektiv	b. Fremtid, fx <i>jeg vil gå, vi vil købe, de vil læse</i>
3. Pronomen	c. Ord, der viser en position i forhold til fx et substantiv
4. Adverbium	d. Førnutid, fx <i>jeg har gået, vi har købt, de har læst</i>
5. Præposition	e. Ord, der binder sætninger og ord sammen
6. Konjunktion	f. Navnemåde, dvs. ubøjet form af verbet, fx <i>at gå</i>
7. Artikel	g. Ord, der beskriver substantiver eller pronomener
8. Præsens	h. Førdatid, fx <i>jeg havde gået, vi havde købt, de havde læst</i>
9. Præteritum	i. Ord, der fx beskriver verber, adjektiver og adverbier
10. Perfektum	j. Nutid, fx <i>jeg går, vi køber, de læser</i>
11. Pluskvamperfektum	k. Ord, der kan stå i stedet for substantiver
12. Futurum	l. Datid, fx <i>jeg gik, vi købte, de læste</i>
13. Infinitiv	m. Ord, der bøjes i person, tal og tid

SVAR:

1: _____ 2: _____ 3: _____ 4: _____ 5: _____ 6: _____ 7: _____ 8: _____ 9: _____ 10: _____ 11: _____

12: _____ 13: _____

2: Ordklasser 1

Hvilken ordklasse tilhører de markerede ord i følgende ordsprog? Er der tale om verbum, substantiv, adjektiv, adverbium, præposition, artikel, numerale, konjunktion eller pronomen? Skriv dit svar på næste side.

1. Man skal ikke ¹⁾kaste med ²⁾sten, ³⁾når man selv ⁴⁾bor i ⁵⁾et glashus.
2. En ⁶⁾blind høne ⁷⁾kan også finde korn.
3. Tab ⁸⁾og vind ⁹⁾med samme sind.
4. ¹⁰⁾Fra børn og ¹¹⁾fulde folk skal ¹²⁾man ¹³⁾høre sandheden.
5. Det skal gøre ¹⁴⁾ondt, før det gør godt.
6. En ¹⁵⁾fugl i hånden er ¹⁶⁾bedre end ¹⁷⁾ti på ¹⁸⁾taget.
7. ¹⁹⁾Gammel kærlighed ruster ²⁰⁾ikke.
8. ²¹⁾Fyld ikke ²²⁾dit glas helt op, hvis ²³⁾du ikke fylder andres glas helt op.
9. Græsset ²⁴⁾er ²⁵⁾altid ²⁶⁾grønnere på ²⁷⁾den anden side af ²⁸⁾hækken.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____
15. _____
16. _____
17. _____
18. _____
19. _____
20. _____
21. _____
22. _____
23. _____
24. _____
25. _____
26. _____
27. _____
28. _____

3: Ordklasser 2

Ret lille bogstav til stort bogstav, hvor det mangler i følgende tekst. Du skal rette 27 gange.

Du retter ved at skrive i selve teksten, dvs. skriv oveni det lille bogstav.

hans christian andersen, europas mest berømte eventyrdigter, blev født den 2. april 1805 i odense, danmark. Hans enestående litterære bidrag har markeret sig som en afgørende del af verdens litteraturarv.

"at rejse er at leve" er et berømt citat, som h.c. andersen skrev i sin roman "mit livs eventyr", der udkom i 1855.

andersen rejste en hel del rundt i europa i 1800-tallet, ligesom så mange andre kunstnere og videnskabsmænd på denne tid, fx bertel thorvaldsen eller h.c. ørsted.

i 1800-tallet begyndte man også at tale om "dannelsesrejsen", som var en flere måneder lang rejse til europas storbyer (fx rom, paris, berlin og london), som en ung borger tog ud på, f.eks. når han var færdig med sin danske uddannelse.

andersens eventyr og fortællinger, fx "den grimme ælling" og "kejsereens nye klæder", er blevet oversat til utallige sprog og har bevaret deres popularitet på tværs af generationer.

4: Ordklasser 3

I hvert af de følgende punkter er der fem ord. Fire af ordene tilhører samme ordklasse, men et ord tilhører en anden. Sæt en cirkel om det ord, der ikke tilhører samme ordklasse som de andre fire.

1. ankomme – ankomst – ankommet – ankom – ankommer
2. hvem – hvor – hvis – her – hvordan
3. ved – på – i – med – nede
4. ondskab – ond – onskabsfuld – ondartet – onskabsfulde
5. en – et – den – der – det
6. fordi – at – til – når – selvom
7. hans – hendes – vores – deres – Peters
8. første – anden – tyve – fyrre – mindst
9. under – altid – aldrig – ikke – ofte
10. vurdering – vurderingen – vurdere – vurderinger – vurderingerne

5: Ledsætninger

Understreg alle ledsætninger i følgende tekst. Der er 13 i alt.

H.C. Andersen og nogle af hans hemmeligheder

Du kender sikkert eventyrene 'Den lille havfrue', 'Kejserens nye klæder' og 'Den grimme ælling', men hvor meget ved du egentlig om H. C. Andersen?

“H.C. Andersen var ikke helt let at omgås, fordi han både var meget genert og meget selvoptaget. Samtidig var han kejtet på nogle områder, hvilket især var tydeligt, når det handlede om forholdet til kvinder.” Det fortæller Johs Nørregaard Frandsen, der forsker i H. C. Andersens forfatterskab ved H. C. Andersen Centeret på Syddansk Universitet.

Her er nogle hemmeligheder om den gamle eventyrforfatter, som du (måske) ikke vidste:

H. C. Andersens drøm var at blive balletdanser, skuespiller eller sanger. Derfor rejste han fra fødebyen Odense til København få måneder efter sin konfirmation, kun 14 år gammel:

- H. C. Andersen havde ambitioner og ville være noget. Han var teatertosset, og det er heldigt, at han blev født i Odense, som var det eneste sted udover København, hvor der lå et teater på det tidspunkt, siger Johs Nørregaard Frandsen.

På verdensplan er det ganske få forfattere, der er blevet oversat til så mange sprog som H. C. Andersen.

- Vi ved, at han er oversat til 180 sprog, og der er ikke nogen danske forfattere, der er i nærheden af det antal. H. C. Andersen er i samme liga som William Shakespeare.

Odense Bys Museer er det sted i verden, hvor flest forskellige oversættelser er samlet.

H. C. Andersen er den mest kendte udenlandske forfatter i Kina, og hans eventyr har været på skoleskemaet i alle kinesiske skoler siden 1929.

Selvom H. C. Andersen aldrig besøgte Kina, var han meget fascineret af den kinesiske kultur. Eventyret 'Nattergalen' er fx en fortælling om den moderne familie i Kina.

Baseret på dr.dk

6: Sæt punktum

Sæt punktum, hvor det mangler. Der mangler 8 i alt.

H.C. Andersen var digter dengang han levede, var han især berømt for romaner og teaterstykker i dag er han nok mest kendt for sine eventyr 'Den lille havfrue', 'Den grimme ælling' og 'Kejserens nye klæder' er alle eventyr skrevet af H.C. Andersen han mente selv, at hans første samling eventyr var venstrehåndsarbejde hans gode ven fysikeren H.C. Ørsted sagde, at H.C. Andersens romaner nok ville gøre ham berømt, men hans eventyr ville gøre ham udødelig i dag er H.C. Andersens eventyr oversat til cirka 125 sprog, og hans værker bliver stadig fornyet og bearbejdet i hele verden faktisk er han også kendt for andre ting det er for eksempel papirklip og digte som 'Hist hvor vejen slår en bugt' og 'Danmark, mit fædreland'.

7: Sætningsanalyse 1

Analyser sætningerne. Brug følgende analysetegn:

Verballed: ○   Subjekt: ×   Direkte objekt: △

Indirekte objekt: □   Subjektsprædikat: ⊗   Adverbialled: ~~~

H.C. Andersen	er	Danmarks kendteste forfatter

Han	har skrevet	mange eventyr

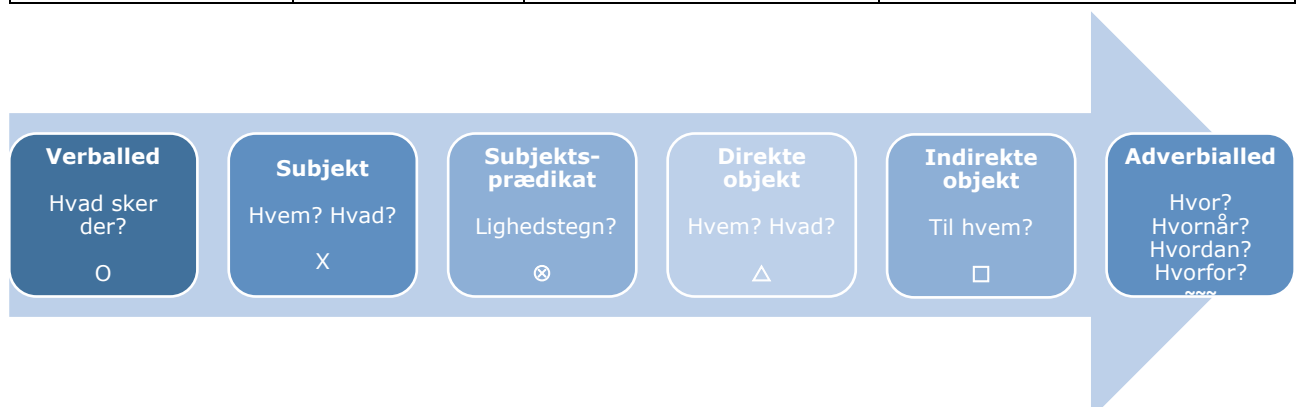
H.C. Andersen	er født	i Odense

I 1819	rejste	han	til København

Sit første skuespil	skrev	H.C. Andersen	i 1821

I eventyret "Den grimme ælling"	er	hovedpersonen	en svaneunge

H.C. Andersen	har skænket	os	utallige eventyr

8: Sætningsanalyse 2

Analyser sætningerne. I denne opgave skal du selv inddele sætningerne i sætningsled. Brug samme analysetegn som i opgave 7.

1. H.C. Andersen har skrevet mere end 150 eventyr.
2. I efteråret 1819 forlod den 14-årige H.C. Andersen pludselig Odense.
3. Han rejste den 4. september med Postvognen til København.
4. En god ven havde givet ham nogle penge.
5. I starten skrev H.C. Andersen skuespil.
6. Danmarks kendteste eventyrforfatter hedder H.C. Andersen.

9: Verbets tider

Angiv for hver af sætningerne, hvilken tid verballeddet står i. Skriv den korrekte tid på linjen ud for hver sætning. Brug de latinske betegnelser.

1. I efteråret 1819 flyttede H.C. Andersen til København. _____
2. Han har skrevet mere end 150 eventyr. _____
3. Han havde også skrevet flere skuespil. _____
4. Som barn boede han i Odense. _____
5. Som 14-årig forlader han Odense. _____
6. Han havde forladt Odense som 14-årig. _____
7. H.C. Andersens første digtsamling udkom i 1831. _____
8. I Danmark er der mange statuer af H.C. Andersen. _____
9. Jeg har læst mange af hans eventyr. _____
10. Næste år vil jeg læse endnu flere. _____

10: Afsluttende spørgsmål

Sæt kryds ud for det rigtige svar.

1. Hvilket sætningsled er den markerede ledsætning i følgende sætning: Han havde sagt, at han ikke kunne komme.
  - subjekt
  - direkte objekt
  - indirekte objekt
  - adverbialled

2. Hvilket sætningsled er den markerede ledsætning i følgende sætning: Anna havde fortalt, hvornår festen startede.
  - subjekt
  - direkte objekt
  - indirekte objekt
  - adverbialled

3. Ordene *hvornår, hvor, hvordan* og *hvorfor* er alle ...
  - hypotaktiske konjunktioner
  - parataktiske konjunktioner
  - relative pronomener
  - interrogative pronomener

4. Adjektiver kan bøjes i ...
  - tider
  - grader
  - personer
  - intetkøn

5. I følgende sætning er der to adverbialled. Hvad siger de noget om?
Vi mødtes i København foran hovedbanegården.
  - Tid og sted
  - Tid og tid
  - Sted og måde
  - Sted og sted

6. I følgende sætning er der to adverbialled. Hvad siger de noget om?
I København kørte Peter hurtigst.
  - Tid og sted
  - Tid og tid
  - Sted og måde
  - Sted og sted

7. Hvor mange sætningsled er der i følgende sætning: *Hun fortalte ham altid mange historier.*
- 3
  - 4
  - 5
  - 6
8. Hvor mange sætningsled er der i følgende sætning: *Hver morgen mødes de meget tidligt på stationen.*
- 3
  - 4
  - 5
  - 6
9. Hvilket af nedenstående udsagn indeholder den korrekte beskrivelse af verballedet i følgende sætning? *De havde ikke fortalt sandheden.*
- Der er tale om et simpelt verballed.
  - Der er tale om et sammensat verballed.
  - Der er tale om et avanceret verballed.
  - Der er tale om et upersonligt verballed.
10. Hvilken af følgende sætninger indeholder præcis fire verber?
- De har købt en ny bil, selvom de ikke har råd til den.
  - Fordi de begge har langt til arbejde, har de købt en bil mere.
  - De havde lovet hinanden at de ikke længere ville lyve over for hinanden.
  - Han kunne ikke længere huske, hvad han havde lovet at gøre.